



T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ
TEZ ÖNERİSİ
SEMİNER
DÖNEM PROJESİ
YAZIM KILAVUZU

2023
KONYA

ÖNEMLİ!

**TEZ YAZIMINDA DAHA ÖNCEDEN
YAZILMIŞ OLAN TEZLERİ ŞEKİL VE
YAZIM KURALLARI YÖNÜNDEN ÖRNEK
ALMAYINIZ.**

ÖN SÖZ

Tezli yüksek lisans programının amacı; öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgiye erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama becerisini kazanmasını sağlamaktır. Doktora programının amacı; öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır.

Lisansüstü eğitimde yukarıdaki amaçlar doğrultusunda yapılan bilimsel araştırmanın son aşaması araştırma raporunun bilimsel standartlara uygun olarak yazılmasıdır. Araştırmanın her aşamasını başarılı bir şekilde yürüten öğrencilerin birçoğunun yazım aşamasına geldiğinde zaman zaman zorlandığı gözlenmektedir. Bu kılavuz; tez, tez önerisi, seminer ve dönem projesi hazırlanmasında bilimsel ve biçimsel standartları sağlamak ve bu süreçte öğrencinin yaşayacağı güçlüklerin üstesinden gelmesinde yol gösterici olmak amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca öğrencinin detaylarla uğraşmadan belgesini yazması için tez, tez önerisi ve dönem projesi yazımında yararlı olacağı düşünülen şablonlar da hazırlanmıştır.

Kılavuzda, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsüne sunulacak *tezin* hazırlanması için uyulması gereken ilkeler kısa ve özlü olarak verilmiştir. *Tez önerisi, seminer ve dönem projesi* de söz konusu ilkelere göre hazırlanacak olmakla birlikte, içerecekleri bölümler ve içerikleri açısından farklılıklar bulunmaktadır.

Kılavuz; giriş, tezin genel biçimsel özellikleri ve tezin içeriği olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde tezde, tez önerisinde, seminerde ve dönem projesinde hangi bölümlere yer verilmesi gerektiği ile ilgili bilgilere ve tez haricindeki tez önerisinin, seminerin ve dönem projesinin tezden farklılıklarıyla ilgili olarak da bazı açıklamalara yer verilmiştir. Tezin genel biçimsel özellikleri bölümünde ise tezin biçimsel olarak nasıl oluşturulması gerektiği konusunda bilgiler verilmiştir. Son bölüm olan tezin içeriği bölümünde ise tezde her bir başlık altında nelerin ve nasıl verilmesi gerektiği açıklanmıştır.

Kılavuzun ve şablonların öğretim üyelerimize ve öğrencilerimize yararlı olmasını umuyoruz.

Necmettin Erbakan Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Tez Hazırlama.....	1
1.2. Tez Önerisi Hazırlama	1
1.3. Seminer Hazırlama.....	2
1.4. Dönem Projesi Hazırlama.....	3
2. GENEL BİÇİMSEL ÖZELLİKLER.....	4
2.1. Yazım Dili	4
2.2. Kullanılacak Kağıdın Özelliği ve Kenar Boşlukları.....	4
2.3. Yazı Özelliği	4
2.4. Satır Aralığı, Hizalama ve Girinti	4
2.5. Başlıklar.....	4
2.6. Sayfaların Numaralandırılması	5
2.8. Şekiller, Tablolar ve Denklemler.....	5
2.8.1. Şekillerin ve tabloların düzeni.....	5
2.8.2. Şekillerin, tabloların ve denklemlerin numaralanması	6
2.8.3. Şekillerin ve tabloların başlıkları	6
2.9. Metin İçi Rakam Kullanımı	6
2.10. Dış Kapak.....	6
2.11. Baskı ve Ciltleme	7
3. TEZİN İÇERİĞİ.....	8
3.1. Başlık.....	8
3.2. Dış Kapak.....	8
3.3. İç Kapak	8
3.4. Ön Söz (Teşekkür)	8
3.5. İçindekiler	8
3.6. Tez Onay	8
3.7. Tez Çalışması Orijinallik Raporu.....	9
3.8. Bilimsel Etik Beyannamesi	9
3.9. Özet.....	9
3.10. Abstract	9
3.11. Simgeler ve Kısaltmalar.....	9
3.14. Giriş ve Amaç	10
3.15. Genel Bilgiler	11
3.16. Gereç ve Yöntem.....	12

3.16.1. Araştırmanın türü.....	12
3.16.2. Araştırmanın evreni ve örneklemi	12
3.16.3. Veri toplama araçları ve/veya teknikleri.....	12
3.16.4. Verilerin toplanması.....	13
3.16.5. Sınırlılıklar	13
3.16.6. Verilerin analizi.....	13
3.17. Bulgular.....	13
3.18. Tartışma	14
3.19 Sonuç ve Öneriler	14
3.19.1. Sonuç	14
3.19.2. Öneriler	15
3.20. Kaynaklar.....	15
3.21. Ekler.....	15

1. GİRİŞ

Bu bölümde tez, tez önerisi, seminer ve dönem projesi içeriği genel hatlarıyla verilmiş olup, ayrıntılı açıklamalar üçüncü bölümde yapılacaktır.

1.1. Tez Hazırlama

Bu kılavuzda, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne sunulacak tezin hazırlanması için uyulması gereken ilkeler verilmiştir.

Tez Bölümleri:

Ön Bölüm	Ana Bölüm	Arka Bölüm
<ul style="list-style-type: none">• Dış kapak• İç kapak• Ön söz (Teşekkür)• İçindekiler• Tez onay• Tez çalışması orijinallik raporu• Bilimsel etik beyannamesi• Özet• Abstract• Simgeler ve kısaltmalar• Tablolar Listesi• Şekiller Listesi	<ul style="list-style-type: none">• Giriş bölümü araştırmanın tanımı, önemi ve amacını içerecek şekilde yazılmalıdır. Amaç Araştırma soruları ya da Araştırmanın hipotezleri• Genel Bilgiler• Gereç ve Yöntem Araştırma türü Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri Araştırmanın Evreni Araştırmanın örnekleme Araştırmaya Alınma Kriterleri Veri Toplama Tekniği ve Araçları Verilerin Toplanması Araştırmanın Değişkenleri Araştırmanın Etik Boyut Araştırmanın Sınırlılıkları Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi• Bulgular• Tartışma• Sonuç ve Öneriler	<ul style="list-style-type: none">• Kaynaklar• Ekler

1.2. Tez Önerisi Hazırlama

Tez önerisinin amacı, kayda değer bir bilimsel yeterliğe dayalı, yorumlanabilir bulgular ile sonuçlanacak, işe yarar bir araştırma desenini garanti etmektir. Tez önerisi, kayıtlı olunan enstitüye sunulması zorunlu olan ve hazırlanacak olan tez ile ilgili kısa bir bilgilendirme sunmak amacıyla bir araştırma sorusunun cevaplanması için tasarlanan araştırmanın kuramsal ve deneysel arka alanının analiz edildiği ve planlanan araştırmanın belirli özellikleri ile yapılacak faaliyetlerin ortaya konulduğu bir ön rapordur. Tez önerisinin araştırmanızın tüm aşamalarında ve tezin yazımında size rehberlik edeceği dikkate alınarak,

özenle ve üzerinde iyi düşünülerek hazırlanması gerekmektedir. Tez önerisi hazırlanırken aşağıdaki hususlara da dikkat edilmelidir.

- Tez önerisi yapılması planlanan bir araştırmanın tasarımı olduğundan, başta yöntem bölümü olmak üzere bazı bölümlerde gelecek zaman kipi kullanılmalıdır (“.....yapıldı.” değil “.....yapılacaktır.” gibi).
- Tez önerisi, tezden farklı olarak bir de çalışma planını içermelidir. Bu plan, araştırmanın başlangıcından bitimine kadarki süreçte araştırmanın temel aşamalarını ve her aşamanın yaklaşık planlanan sürelerini aylık olarak belirten bir takvimdir.
- Tez önerisi kapak, kaynaklar ve ekler hariç 10-15 sayfa arasında olmalıdır.
- Tez önerisindeki bölümlerin içeriği, tez kadar kapsamlı olmamakla beraber aşağıda verilen bölümleri içermelidir.

Tez önerisi aşağıdaki bölümlerden oluşur:

- Dış kapak
- Giriş
 - Giriş bölümü araştırmanın tanımı, önemi ve amacını içerecek şekilde yazılmalıdır.
 - Amaç
 - Araştırma soruları ya da Araştırmanın hipotezleri
- Genel Bilgiler
- Gereç ve Yöntem
 - Araştırma türü
 - Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri
 - Araştırmanın Evreni
 - Araştırmanın Örnekleme
 - Araştırmaya Alınma Kriterleri
 - Veri Toplama Tekniği ve Araçları
 - Verilerin Toplanması
 - Araştırmanın Değişkenleri
 - Araştırmanın Etik Boyut
 - Araştırmanın Sınırlılıkları
 - Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi
- Çalışma planı (Yüksek lisans tezlerinde süre en az 8 ay, doktora tezlerinde en az 18 ay olmalıdır).
- Kaynaklar
- Ekler

1.3. Seminer Hazırlama

Öğrencinin, bir araştırmayı bilimsel araştırma yöntemlerine uygun olarak hazırlayabilmesi, topluluk önünde sunabilmesi, tartışabilmesi ve iletişim yeteneğini geliştirebilmesi amacıyla hazırlanacak olan seminer, bilimsel bir konunun irdelenmesine dayanan, sözlü olarak sunulup değerlendirilen bir çalışmadır.

1.4. Dönem Projesi Hazırlama

Dönem projesi (tezsiz yüksek lisans vb.), bilimsel bir konunun irdelenerek yorumlanmasına dayanan, sözlü olarak sunulup değerlendirilen ve yazılı bir metinden oluşan çalışmadır.

Dönem projesinin hazırlanması teze benzetmekle birlikte, ele alınan konunun gerekleri doğrultusunda danışmanın yapacağı yönlendirmeye göre aşağıdaki ana bölümdeki başlıklardan hangilerini içereceği ve bunların içeriği, tez proje önerisinden farklılık gösterebilir. Ancak ön ve arka bölümler aşağıdaki başlıkları içermelidir.

Ön Bölüm	Ana Bölüm	Arka Bölüm
<ul style="list-style-type: none">• Dış kapak• İç kapak• Ön söz ve Teşekkür• İçindekiler• Dönem projesi onay• Bilimsel etik beyannamesi• Özet• Abstract• Simgeler ve kısaltmalar• Tablolar listesi• Şekiller listesi	<ul style="list-style-type: none">• Giriş Giriş bölümü araştırmanın tanımı, önemi ve amacını içerecek şekilde yazılmalıdır. Amaç Araştırma soruları ya da Araştırmanın hipotezleri• Genel Bilgiler• Gereç ve Yöntem Araştırma türü Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri Araştırmanın Evreni Araştırmanın Örnekleme Araştırmaya Alınma Kriterleri Veri Toplama Tekniği ve Araçları Verilerin Toplanması Araştırmanın Değişkenleri Araştırmanın Etik Boyut Araştırmanın Sınırlılıkları Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi• Bulgular• Tartışma• Sonuç ve Öneriler	<ul style="list-style-type: none">• Kaynaklar• Ekler

2. GENEL BİÇİMSEL ÖZELLİKLER

Genel biçimsel özellikler tez, tez önerisi ve dönem projesi hazırlamada kullanılacak olan şablonlarda stiller tanımlanmış olmakla birlikte genel hatlarıyla aşağıda verilmiştir.

2.1. Yazım Dili

Tez yazım dili Türkçedir. Tez kolay anlaşılır ve sade bir Türkçe ile Türk Dil Kurumu dil bilgisi ve imla kurallarına uygun olarak yazılmalıdır.

2.2. Kullanılacak Kağıdın Özelliği ve Kenar Boşlukları

- Kağıt A4 boyutunda ve 80 g/m²
- Kenar boşlukları; sağ, sol, alt ve üst 2,5 cm olmalıdır.

2.3. Yazı Özelliği

- Yazı tipi Times New Roman
- Yazı boyutu 12 punto olmalıdır. Özet, abstract, tablo içi, tablo başlığı ve açıklaması, şekil başlığı ve dipnot için yazı boyutu 10 punto olmalıdır.
- Tablolarda ya da formüllerde karşılaşılan zorunlu hallerde yazı boyutu 8 puntoya kadar düşürülebilir.
- Noktalama işaretlerinden sonra bir karakterlik boşluk verilmelidir.

2.4. Satır Aralığı, Hizalama ve Girinti

- Satır aralığı 1,5 satır olmalıdır. Özet, abstract, tablo içi metin, tablo başlığı ve açıklaması, şekil başlığı, dipnot ve kaynaklar 1,0 satır aralığında olmalıdır.
- Paragraf girintisi soldan 1,25 cm olmalıdır.
- Paragraflar arası boşluk (paragraf aralığı) paragraftan sonra 12 nk olmalıdır. Tablo başlığı sonrası ve şekil başlığı öncesi 0 nk olmalıdır.
- Genel hizalama iki yana hizalı olmalıdır.
- Başlıklar paragraf girintisi olmadan sola hizalı olmalıdır. Birinci düzey başlık sonrası 12 nk boşluk, diğer düzey başlıklardan sonra boşluk olmayacaktır.
- Tablonun tamamı, tablo başlığı, şekil ve şekil başlığı iki yana hizalama şeklinde olmalıdır.
- Tablo açıklamaları tablonun altında, paragraf girintisi olmadan, tek satır aralıklı ve 10 punto olmalıdır.

2.5. Başlıklar

- Birinci düzey bölüm başlığı sayfa başında, paragraf girintisi olmadan ve “**TAMAMI BÜYÜK HARF VE KALIN**” olmalıdır.

-
- İkinci düzey başlık paragraf girintisi olmadan ve “**Her Kelimenin İlk Harfi Büyük ve Kalın**” olmalıdır. Bağlaçların (ve, veya, ile, vb.) ilk harfi de küçük olmalıdır.
 - Üçüncü düzey başlık paragraf girintisi olmadan ve “**İlk kelimenin ilk harfi dışındaki tüm kelimeler küçük ve kalın**” olmalıdır (kısaltmalar, özel isimler, vb. hariç).
 - Dördüncü düzey ve üstü başlıklar paragraf girintisi olmadan ve “**İlk kelimenin ilk harfi dışındaki tüm kelimeler küçük, kalın ve italik**” olmalıdır (kısaltmalar, özel isimler, vb. hariç).
 - Başlık numaralanması: Her bir düzey başlık kendi içinde ardışık olmalıdır. Dördüncü düzey ve üstü başlıklarda numaralama yapılmamalıdır. Birinci bölüm için başlık örnekleri:

1. BİRİNCİ DÜZEY BAŞLIK,

1.1. İkinci Düzey Başlık,

1.1.1. Üçüncü düzey başlık,

Dördüncü düzey ve üstü başlık.

2.6. Sayfaların Numaralandırılması

- Sayfa numarası sayfa altında ve ortalı olmalıdır. Sayfa numaralarının önünde ve arkasında çizgi veya benzeri bir karakter kullanılmamalıdır.
- Giriş bölümünden önceki sayfalar “i, ii, iii, iv, v ..” şeklinde küçük harf Roma rakamı olmalıdır. İç kapak sayfa numarası “i” olarak düşünülmeli, ancak bu sayfaya numara yazılmamalıdır.
- Giriş bölümünden başlanarak tezin sonuna kadar “1, 2, 3,...” şeklinde numaralandırılmalıdır.

2.7. Dipnotlar

Dipnot, metin içinde geçen herhangi bir bilgi ile ilgili olarak sayfa altına konulan açıklama veya kaynak bilgisidir. Tez metni içinde verildiğinde akışı bozacağı düşünülen çok kısa ve öz açıklamalar, bir veya birkaç satır halinde aynı sayfanın altına dipnot olarak verilmelidir.

2.8. Şekiller, Tablolar ve Denklemler

2.8.1. Şekillerin ve tabloların düzeni

- Şekiller (grafik, şema, resim, fotoğraf, harita vb.) ve tablolar metin içinde iki yana yasla olacak biçimde yerleştirilmelidir.
- Sayfaya yerleştirilmelerinde sayfa kenarlarında bırakılması gereken boşluklar aşılmamalıdır.
- Bir sayfadan uzun olan tablolar tez metni içinde bulunmak zorunda olduğunda, bir sayfa boyutunda ve uygun bir yerden bölünmelidir. Tablonun devamı bir sonraki sayfada aynı tablo numarası ve aynı başlıkla verilmeli ancak, sonuna “**(Devamı)**”

ibaresi yazılmalıdır (**Tablo 1.1. Tablo başlığı (Devamı)** ." gibi). Sütun başlıkları diğer sayfaya da eklenmelidir. Bir sayfadan küçük olan tablolar bölünmemelidir.

- Bütün şekillere ve tablolara metin içinde açıklandığı ilk yerde mutlaka atıfta bulunulmalı, atıfta bulunulmayanlar kullanılmamalıdır. Şekiller ve tablolar metinde ilk bahsedildiği sayfada veya bir sonraki sayfada olmalıdır.
- Tablolarda **dikey çizgi kullanılmamalıdır.**
- Tablo açıklamaları tablonun altında olmalıdır.

2.8.2. Şekillerin, tabloların ve denklemlerin numaralanması

- Bütün şekillerin, tabloların ve denklemlerin kendine ait bir numarası olmalıdır.
- Şekil, tablo ve denklem numarasındaki ilk rakam bölüm numarası, ikinci rakam ise bulunduğu bölüm içindeki sıra numarasıdır. Şekiller: **Şekil 1.1., Şekil 1.2., Şekil 2.1., Şekil 2.2.**; Tablolar: **Tablo 1.1., Tablo 1.2., Tablo 2.1., Tablo 2.2.**; Denklemler: (1.1), (1.2),(2.1), (2.2)
- Numaralandırmada alt bölüm numaraları kullanılmamalıdır.
- Denklem sola dayalı, denklem numarası ise sağa dayalı olarak parantez içinde verilmelidir.

2.8.3. Şekillerin ve tabloların başlıkları

- Başlıklar mümkün olduğunca kısa, öz ve açıklayıcı olmalıdır.
- Şekil başlığı şeklin altına yazılmalıdır.
- Tablo başlığı tablonun üstüne yazılmalıdır.
- Şekil ve tablo başlıkları iki yana yasla olmalıdır.
- Başlıklarda sadece ilk kelimenin ilk harfi büyük, diğer harfler ise küçük yazılmalı (kısaltmalar, özel isimler, vb. hariç) ve sonuna nokta konulmalıdır.
- Şekil ve tablo başlığı şekil ve tablo numarasından sonra yazılmalıdır ("**Şekil 1.1. Şekil başlığı**", "**Tablo 1.1. Tablo başlığı**" gibi).
- Bir sayfadan uzun olan tablolarda ikinci sayfada aynı tablo numarası ve başlığı kullanılmalı ancak, sonuna "**(Devamı)**" ibaresi yazılmalıdır ("**Tablo 1.1. Devamı Tablo başlığı**" gibi).

2.9. Metin İçi Rakam Kullanımı

- Cümleler rakamla başlamamalıdır.
- Uzun rakamlar dizisinden oluşan sayıların yazımında üçerli rakam gruplarını ayırmak için bir boşluk bırakılmalı, nokta veya virgöl gibi noktalama işareti kullanılmamalıdır (1 514 637 gibi).
- Ondalık sayılarda ondalık hane başlangıcında, virgöl kullanılmalıdır (0,70 gibi).
- İki ondalık sayı noktalı virgöl (;) ile ayrılmalıdır (0,70; 0,80 gibi).

2.10. Dış Kapak

Tez : Renkli kapak (İnternet sitemizdeki tez kapağı şablonu kullanılacaktır.)

-
- Tez önerisi : Dış kapak yoktur.
- Dönem Projesi : Beyaz kapak (Dönem projesi şablonundaki iç kapak aynı zamanda dış kapak olarak da kullanılacaktır. Sırt Kısmı: Dönem projesi şablonunun son sayfasında verilmiştir).
- Seminer : Öğrenci seminerini tez yazım kılavuzuna uygun olarak CD içerisinde pdf formatında, seminer değerlendirme ve onay formu ile birlikte seminer izleyici formunu Enstitüye teslim edecektir.

2.11. Baskı ve Ciltleme

A4 boyutunda kağıda arkalı önlü (iki taraflı) basılmalıdır.

- Tez : Ciltli
- Tez önerisi : Ciltsiz
- Dönem Projesi : Ciltli

3. TEZİN İÇERİĞİ

Bu bölümde tezin içeriğiyle ilgili bilgiler verilmiş olup, Bölüm 1’de verilen açıklamalar dikkate alınarak tez önerisi ve dönem projesi için de geçerlidir. Bunlar yazılırken Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi de dikkate alınmalıdır.

3.1. Başlık

Tez başlığı, yapılması planlanan araştırmanın içeriğini ve amacını kolay anlaşılır biçimde göstermeli, araştırmanın temel fikrini etkili biçimde özetleyecek şekilde bilgilendirici ve ilgi çekici olmalıdır. Tezin her bölümü ayrı ayrı öneme sahip olmakla birlikte okuyucu ilk olarak başlık ile karşılaşacağından, başlık okuyucunun kararını etkileyen tezin en önemli bölümlerinden biridir. Bu nedenle başlık üzerinde uzun uzadıya düşünülmeli, her bir kelimenin üstünde ayrı ayrı durulmalı, mümkün olduğunca kısa ve anlaşılmayı kolaylaştıran kelimeler ve/veya terimler seçilmelidir. Bir diğer ifadeyle, tez başlığı kısa ve öz, ancak betimleyici olmalıdır. *Tez başlığı mümkünse 15 kelimeyi geçmemeli, mümkün olduğunca Türkçe kelimeler kullanılmalıdır.*

3.2. Dış Kapak

İçeriği internet sitemizdeki kapak şablonunda verilmiştir.

3.3. İç Kapak

İçeriği yazımda kullanılacak olan şablonda verilmiştir.

3.4. Ön Söz ve Teşekkür

Burada, tez metni içinde yazıldığı zaman anlatım bütünlüğünü bozacağı varsayılan, yalnız tezi hazırlayan tarafından sunulmak istenen çalışmayla ilgili ek bilgilerle araştırmayı etkileyen faktörlerden bahsedilir. Bir sayfayı geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.

Ön sözün son kısmında tez çalışmasında doğrudan katkısı bulunan kişilerle, doğrudan ilgili olmadığı halde olağan görevi dışında katkıda bulunmuş kişi ve/veya kuruluşlara teşekkür edilebilir. Teşekkür edilen kişilerin unvanı (varsa), adı soyadı, görevli olduğu kuruluş ve çalışmaya olan katkısı kısaca belirtilebilir. Tez çalışması bir projeye bağlı olarak gerçekleşmiş ise projenin ve projeye destek sağlayan ilgili kuruluşun adı da belirtilmelidir.

3.5. İçindekiler

İçindekiler, hiçbir değişiklik yapılmaksızın tez metninde yer alan birinci, ikinci ve üçüncü düzey başlıkların tamamını içermeli, diğer başlıkları içermemelidir.

3.6. Tez Onay

İçeriği yazımda kullanılacak olan şablonda verilmiştir.

3.7. Tez Çalışması Orijinallik Raporu

İçeriği yazımda kullanılacak olan şablonda verilmiştir.

3.8. Bilimsel Etik Beyannamesi

İçeriği yazımda kullanılacak olan şablonda verilmiştir.

3.9. Özet

Okuyucunun kararını etkileyen başlıktan sonra en önemli bir diğer bölüm, özettir. Özet; araştırmanızın problemini, yöntemini, başlıca bulgularını, önemli sonuçlarını ve çıkarımlarınızı içeren kısa bir bölümdür. Bütün bunlar mümkün olduğunca kısa, öz ve bir sayfayı aşmadan 300-500 kelime içerecek şekilde yazılmalıdır. Özet yazmak için önerilen bir yol, özetin en son yazılmasıdır. Özette şekil, tablo, kaynak, alt başlık vb. bilgilere yer verilmemelidir. Özetin sonunda 3-5 arası anahtar kelime verilmelidir. Anahtar kelimeler Türkçe ve İngilizce de alfabetik sırayla ilk harfi büyük diğer harfleri küçük, aralarına virgül konulmalıdır (Anahtar kelime 1, Anahtar kelime 2, Anahtar kelime 3, Anahtar kelime 4, Anahtar kelime 5).

3.10. Abstract

Abstract özet sayfasının İngilizceye çevrilmiş halidir.

3.11. Simgeler ve Kısaltmalar

Kısaltmalar, ilk geçtiği yerde açık biçimde yazılmalı ve yanında kısaltması parantez içinde veya iki virgül arasında verilmeli, sonrasında tezin bütününde kısaltılmış biçimi kullanılmalıdır. Simgeler ve kısaltmalarda genel onay görmüş kısaltmalar kullanılırken Türk Dil Kurumunun en son yayınladığı imla kılavuzu esas alınmalıdır.

Tezde simgeler ve kısaltmalar listesi, ayrı ayrı başlıklar altında ve sayfalarda alfabetik sıraya göre verilmelidir. Kısaltmadan sonra eklenen iki nokta ve açık hali şeklinde yazılmalıdır. Simgeden sonra ise iki nokta ve simgenin neyi ifade ettiği yazılmalıdır. Satır aralığı 1,0 satır olmalıdır.

3.12. Tablolar Listesi

Tablolar için kendi içinde numaralandırılmış liste oluşturulmalıdır. Tablolar, tezde geçiş sırasına göre ve tezdeki başlıklarıyla aynı olacak şekilde ve içindekiler listesinin sayfa düzeninde hazırlanmalı, karşılıklarına sayfa numaraları eklenmelidir.

İçindekiler kısmında tablolar listesi örneği;

Tablo No

Sayfa No

Tablo 4.1. Gebelerin sosyodemografik özelliklerinin dağılımı 20

Tablo 4.2. Gebelerin yaşam kalitesi ölçek puan ortalamalarının dağılımı.....	21
--	----

Metin içinde Örnek Tablo:

Tablo 4.2. Gebelerin yaşam kalitesi ölçek puan ortalamalarının dağılımı

Bir sayfadan uzun olan tablolara örnek

Tablo 4.2. Gebelerin yaşam kalitesi ölçek puan ortalamalarının dağılımı (Devamı)

3.13. Şekiller Listesi

Tezde fotoğraflar, grafikler, resimler şekil olarak adlandırılmalıdır. Şekiller için kendi içinde numaralandırılmış liste oluşturulmalıdır. Şekiller, tezde geçiş sırasına göre ve tezdeki başlıklarıyla aynı olacak şekilde ve içindekiler listesinin sayfa düzeninde hazırlanmalı, karşılıklarına sayfa numaraları eklenmelidir. Bireylerin kimliğini belli edecek tarzda şekil (resim) konulmamalıdır. Hasta ya da deneklerin resimlerinde gözler, kimliği belli etmeyecek şekilde bantlanmalıdır. Özel durumlarda, teze konulacak gözleri bantlı olmayan resimlerin yayınlanması için fotoğrafı çekilen kişiden izin alındığına ilişkin **ibare/onam** bulunmalıdır.

3.14. Giriş ve Amaç

Etkili bir giriş yazmak için, yazmaya başlamadan önce neyi neden yaptığınızı kendi kendinize ifade ettiğinizden emin olmalısınız. Bu bölümde kısa bir girişten sonra aşağıdaki alt başlıklarda problemin ne olduğu, önemi, arka planı, bugün gelinen durum, yaşanan sorunlar, eksiklikler, alan kaynakçasında doldurulması gereken boşluklar, araştırma konusu ile ilgili hangi soruna nasıl bir çözüm sunacağı ve literatüre kuramsal veya metodolojik anlamda katkıları açık ve net bir şekilde ortaya konulmalıdır. Bu bölüm, tezin yöntemine ve içeriğine göre değişiklik gösterebilmekle birlikte genellikle aşağıdaki alt başlıklardan oluşur (Tez yazım şablonundaki başlıkları dikkate alınınız).

Araştırmanın temel problemi ile ilgili ayrıntılı açıklamalarla problemin önemi, özgünlüğü, güncelliği ve neden ihtiyaç duyulduğu ortaya konulmalıdır. Araştırma problemi, problemle ilgili şu ana kadar neler bilindiği, boşluğun ne olduğu, araştırmanın hangi boşluğu dolduracağı ifade edilmelidir. Son paragrafta problem cümlesi soru ifadesi şeklinde verilmelidir.

Üzerinde çalışılan problemi tanıtmak için bütünleştirme, sınırlandırma ve tanımlama olmak üzere üç aşamalı bir yaklaşım kullanılabilir. Birinci aşamada, genel problem alanı, belli bir sistem bütünlüğü içinde ele alınarak dilimlenir ve her biri genel çizgilerle ve birbirleriyle olan ilişkileri açısından kısaca tanıtlır. İkinci aşamada, araştırılmak istenen problem dilimi, bütün içindeki yerinden alınarak, tanıtlır. Okuyucunun ilgisi, bütün içindeki belli bir parçaya yöneltilir, yani problem alanı sınırlandırılır. Sınırlanmış problem alanının ayrıntılı olarak açıklanması tanımlama aşamasında yapılır. Problemi etkilediği düşünülen önemli (bağımlı ve bağımsız) değişkenler tanımlanır, aralarındaki olası ilişkiler belirtilir.

Tarafınızdan incelenen sorun veya sorunun cevabını bulmak için yapılan araştırmanın istenilen sonuçlarına ilişkin hedefleri ve amaçları bu başlık altında açıklanır. Amaç, genellikle

çalışmada neyi gerçekleştirmek niyetinde olduğunuzu açıklayan tek bir ifade ile başlar. Sonra bunu araştırmamanın amacını destekleyen hedefleri açıklayan bir paragraf izler. Hedef ve amaç sözcüklerinin her ikisi de kişinin elde etmek isteyebileceği şeyleri anlatır, fakat kapsamaları farklıdır. Amaçlar, daha geneldir, uzun zaman dilimleri içinde daha büyük popülasyonları etkiler, büyük ve genel bir vizyonu ifade eder. Hedefler ise daha belirgin (spesifik) tanımlanır, belirli bir görevi gerçekleştirmek için zamana bağlıdır ve amaçlara ulaşmak için gerçekleştirilen faaliyetlerin ölçülebilir sonuçlarıdır. Hedefler, bir araştırmamanın amaçları ile uyumlu olmalıdır.

Araştırmanın amacı önce genel sonra ayrıntılı olarak belirtilmelidir. Genel amaç ifadeleri, giriş cümleleri niteliğinde olup, ayrıntılı amaçların topluca anlatımıdır. Amaçta araştırma sonunda, neyin hedeflendiği belirtilmelidir.

Burada araştırmanın önemi kısa ve net bir dille anlatılmalıdır. Neden böyle bir araştırmaya ihtiyaç duyulduğu açıklanmalıdır. Konu neden önemlidir? Özgün müdür? Özgün değeri nedir? Bu araştırmanın bilime ve ilgili alana katkısı neler olacaktır? Konunun seçiliş nedenleri gerekçelendirilerek açıklanmalıdır. Mümkünse tezin kuramsal ve uygulamaya yönelik yararlarına da yer verilmelidir. Bir araştırmanın önemi ile ilgili açıklama, bizzat araştırmanın sizin için anlamını, faydalarını ve araştırmanın kısmen ya da tamamen diğer araştırmalara nasıl etki edeceğini ve katkı sağlayacağını içerebilir. Bu bölümde araştırmanın muhtemel paydaşlarının (meslektaşlarınız, meslektaş adayları, öğrenciler, program geliştiriciler, kitap yazarları, vb. gibi) araştırmanızı okumaktan ne gibi yararlar sağlayabileceklerini açıkça ortaya koymalısınız. Bu araştırmanın literatüre ne tür bir katkı sağlayacağını göstermelisiniz. Eğer araştırmanız daha geniş bir araştırmaya katkı sağlayacaksa, bunu da belirtmelisiniz. Araştırmanın önemi, bir tür araştırmacının kendi amacıdır. Bu bölümde öyle bilgiler vermelisiniz ki, bu bilgilerle, okuyucu araştırmanın önemini anlayabilmelidir.

Araştırma soruları/hipotezleri, doğru olarak kabul edilen yargılardır. Araştırma sonuçlarının geçerliği bu yargıların doğruluğuna bağlıdır. Bu nedenle çok iyi düşünülerek oluşturulmalıdır.

Araştırmanın sonuçlarını etkileyebilecek, ancak kontrol edilmesi mümkün olmayan değişkenlerle ilgili gerekli ön kabuller belirtilmelidir.

3.15. Genel Bilgiler

Genel bilgiler, araştırmanın problemine bağlı olarak yapılan spesifik literatür taraması kapsamında araştırmanın temel değişkenleri ile ilgili teoriler, kavramlar ve kavramsal ilişkilerin yer aldığı bir bölümdür. Genel bilgiler sadece listelenme ve özetlenmeden oluşmamalıdır. Araştırmacı tarafından belirlenen problem kapsamı ile ilgili temel ve güncel kaynaklardaki görüş ve sonuçlar verildikten sonra intihali önlemek için literatürün değerlendirilmesinin de yapılması önemlidir. İstenirse tarama sonucu elde edilen bilgiler alt başlıklar şeklinde de verilebilir.

3.16. Gereç ve Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın amacına ulaşmak için araştırmanın nasıl yürütüleceği betimlenmelidir. İyi bir yöntem bölümü yazmanın anahtarı, organizasyondur. Yöntem bölümünün yapısı, genellikle aşağıdaki alt başlıkları içerir. Burada önemli olan “Ne kadar ayrıntıya inmeliyim?” sorusudur. Çok az ya da çok fazla ayrıntıya girilmeden, konu ile ilgilenen araştırmacıların, çalışmayı tekrarlayabileceği kadar ayrıntıyla verilmelidir.

3.16.1. Araştırmanın türü

Araştırmanın türü, en genel anlamda, araştırma amacına uygun ve ekonomik bir süreçle, verilerin toplanarak çözümlenmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir. Araştırma türünün, seçilen konuya göre farklılık gösterebileceği ya da değişikliğe uğrayabileceği hususuna dikkat edilmelidir. Araştırma tasarımı nitel ya da nicel bir yaklaşım olarak tarif edilebilir. Ayrıca hem genel tasarımda hem de araştırmada kullanılan özel yöntemlerde iki yaklaşımın birlikte kullanılması da mümkündür.

3.16.2. Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırmada yer alacak kişiler, çalışmanın niteliğine göre farklı şekillerde ifade edilebilir. Tarama çalışmalarında, çalışma sonuçlarının genellemek istendiği bir evren tayin edilmişse “evren ve örneklem” başlığı kullanılmalıdır. Bu başlık altında evren tanımlanmalı, evreni temsil edecek örneklemin kimlerden ve kaç kişiden oluşacağı, hangi örnekleme yönteminin kullanılacağı belirtilmelidir. Evren ve örneklem tayinine gidilmeyen tarama çalışmalarında “araştırmanın çalışma grubu” başlığı kullanılmalıdır. Bu başlık altında katılımcılarla ilgili bilgi verilmelidir. Deneysel çalışmalarda ise deney ve kontrol gruplarının kimlerden ve kaç kişiden oluştuğu yine “**araştırmanın çalışma grubu**” başlığı altında verilmelidir. Nitel araştırmalarda ise “**katılımcılar**” başlığı daha uygun olabilir. Burada önemli olan hangi alt başlık kullanılırsa kullanılsın, araştırmaya katılan kişilerle ilgili bilgilerin araştırmanın değişkenleri dikkate alınarak verilmesidir.

3.16.3. Veri toplama araçları ve/veya teknikleri

Bu bölümde, araştırma problemi, amacı, modeli veya konusu paralelinde; toplanan verilerin türleri, kaynakları (insan, bitki, belge, tarihsel kalıntı vb.), ne zaman, nasıl veya kimlerce ve kimlerden toplandığı, veri toplama araçlarının ve/veya tekniklerinin uygulanması ve etik kurallara ilişkin önlemlerin neler olduğu hakkında ayrıntılı olarak her adım açık ve ardışık bir biçimde kaynak göstererek verilmelidir.

Araştırmada kullanılan araç ve/veya tekniklerin uygulanması ile ilgili adımlar ayrıntılı olarak burada açıklanır. Araştırmada kullanılan araçlar, araştırmanın amacına göre geliştirilmiş ya da daha önce kullanılmış araçlar olabilir. Araştırma kapsamında bir ölçme aracı geliştirilmiş ise, bu ölçme aracına ilişkin çalışmalar sistematik bir biçimde verilmelidir. Daha önce geliştirilmiş bir araç kullanılmış ise, bu aracın geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına, sonuçlarına, puanlamasına, aracın uygulanma biçimine ilişkin açıklamalara ve kendi araştırmanız için güvenilirlik ve geçerliğinin ne olduğuna dair açıklamalara da kaynak göstererek yer verilmelidir. Deneysel bir araştırma yapılmış veya nitel araştırma yöntemleri kullanılmış ise, başlık araştırma yöntemine uygun olarak değiştirilebilir.

3.16.4. Verilerin toplanması

Araştırma ile ilgili verilerin ne zaman, nasıl, hangi süreçlerle ve kim tarafından toplandığı belirtilmelidir. Bu kapsamda araştırmanın türüne göre uygulama süresi, uygulayıcı durumu, başlama ve bitiş tarihleri, izin alma süreçleri gibi bilgilere de yer verilmelidir. Dikkate alınması gereken genel ilke, verilerin toplanması sürecinde izlenen her bir adımın bir başka araştırmacının bu veya benzeri bir araştırmayı aynen tekrarlamasını sağlayacak açıklıkta olmasıdır.

3.16.5. Sınırlılıklar

Sınırlılıklar, metodolojinizin ve sonuçlarınızın üzerine kısıtlamalar koyan eksiklikler, koşullar ya da etkilerdir. Sonuçları etkileyebilecek her bir sınırlılıktan söz edilmesi gerekir. Yani, araştırmacının yapmak isteyip de, çeşitli nedenlerle (örneklem, zaman, ekonomi, araştırmacının bilgi, beceri ve olanakları vb.) yapamayacağı durumları göstermektedir. Araştırılacak konunun neleri kapsayacağı (özellik, yer, zaman vb.) belirtilmelidir. Araştırma konusu ile ilgili olmakla birlikte araştırmada ele alınmayacak konular gerekçeli olarak belirtilerek açıklığa kavuşturulmalıdır.

3.16.6. Verilerin analizi

Araştırma sorularına cevap olabilecek ve/veya hipotezlerin test edilmesinde kullanılan nitel ve nicel bulgular için uygulanan analiz teknikleri bu başlık altında ayrıntılı olarak açıklanmalıdır. Hangi araştırma sorusu/hipotezi için hangi analizin yapıldığı tek tek belirtilmelidir. Araştırmada toplanan verilerin nasıl analiz edildiği, hangi analiz tekniklerinin kullanıldığı ve niçin bu tekniğin seçildiği açıklanmalıdır. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması sürecine ilişkin açıklamalara yer verilmelidir; araştırmanın türü gereğince, ne tür verilerin toplandığı, toplanan ham verilerin nasıl işlenip çözümlendiği, veri işleme sisteminden çıkan sonuçların doğruluğunun nasıl denetlendiği, olası sonuçların nasıl yorumlanıp değerlendirildiği ana hatlarıyla ayrıntılı olarak belirtilmelidir. Eğer nitel veri analizi kullanılmışsa analiz sürecinde temel alınan analiz teknikleri de ayrıntılı olarak açıklanmalı, tema ve kodların nasıl oluşturulduğu betimlenmelidir. Analizin güvenilirlik çalışması ile ilgili işlemler ve hesaplamalar, detaylı olarak ve kaynak göstererek sunulmalıdır.

3.17. Bulgular

Bulgular, araştırmanın soruları/hipotezleri doğrultusunda, veri toplama araçlarından sağlanan veriler üzerinde yapılan analiz sonuçlarından elde edilir. Bu bölümde sadece bulgulara yer verilmeli, bulgular üzerinde yorum yapılmamalıdır. Çünkü yorumlar “tartışma” başlığı altında yapılacaktır. Bulgular, sıralama ve içerik açısından araştırma sorularına uygun olarak verilmelidir. Bu bölümün organizasyonu araştırmanın sorularına/hipotezlerine göre düzenlenebileceği gibi araştırma modelinin gerektirdiği özelliklere göre de yapılandırılabilir. Bulgularınızı yazarken aşağıdaki sıra izlenebilir:

- Bir cümle ile analizin amacı belirtilir.

-
- Bağımlı değişkene ait sonuçları özetlemek için kullanılacak olan tanımlayıcı istatistikler belirtilir.
 - Tanımlayıcı istatistiklerin özeti sunulur. Tanımlayıcı istatistiklerin özeti metin içinde sunulabileceği gibi, tabloyla da sunulabilir. Bağımlı değişkenin kategorileri az ise metin içinde, çok ise tablo ile sunulması uygun olur.
 - Tablo tek başına yeterli olmadığından, tablodaki kritik sonuçlar, tabloya atıf yapılarak, metin içinde vurgulanır.
 - Katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılarının verilmesi gerektiği nitel analize dayalı çalışmalarda katılımcı bilgileri ile ilgili kodlamalarla alıntılara yer verilir.
 - Çıkarımsal (Analitik) istatistik testlerine ait sonuçlar sunulur.
 - Rapor edilen teste bağlı olarak ortaya çıkan, kısa bir sonuç ifadesi yazılır.

3.18. Tartışma

Tartışma, bulguların yorumudur. Araştırma soruları ile ilgili verilerin analizinden elde edilen bulguların ayrıntıya girmeden yorumlanması gerekir. Yorumlarda, bulguları aşan aşırı değerlendirmelerden kaçınılmalıdır. Bulgular ne kadar değişik açılardan yorumlanır ve ne kadar çok yönlü değerlendirilirse, yorumun geçerlik olasılığı da o derece artar.

Araştırmanın temel amacı ve verilerin nasıl toplandığı kısaca ifade edildikten sonra istatistiksel analizlere değinmeden, bulguların kısa bir özeti yapılabilir. Araştırmanın hipotezini destekleyen belli bulgular vurgulanmalıdır. Hipotezi desteklemeyen bulgu/bulgular üzerinde eleştirel yorum yaparak desteklenmelidir. Kuramsal yapı ve aynı konuda yapılmış diğer araştırma sonuçları ile bulgular karşılaştırılmalıdır. Bu karşılaştırma daha önce atıfta bulunulan araştırmaların bulguları ile yapılmalıdır. Zorunluluk olmadıkça, daha önce verilmeyen kaynaklara başvurulmamalıdır. Bunun aksi bir durum, önceki literatür taramasının yetersizliği anlamına gelir. Araştırmanın sınırlılıkları belirtilerek, bulguları etkileyen ve engelleyen yönleri ifade edilmelidir. Bulguların uygulanabilirliği ve sınırlılıkları açıklanmalıdır. Araştırma sırasında değişiklik yapılmaya ihtiyaç duyulan veya beklenmeyen şeyler açıklanmalıdır. Araştırma tasarımındaki (deseninizdeki) ya da analizinizdeki farklı yorumlara neden olabilecek eksik yönler açıkça belirtilmelidir. Bunu yapmanın iyi bir yolu, diğerlerinin araştırmanız hakkında yapabileceği eleştirileri tahmin etmeye çalışmaktır.

Bulguların yorumlanmasından sonra bulgularla ilgili genel bir değerlendirme ya da tartışma yapılmalıdır. Burada araştırmanın bulgularının araştırma probleminin çözümüne katkıları, kurama ve pratiğe etkileri kısaca tartışılmalıdır.

3.19. Sonuç ve Öneriler

Sonuç ve öneriler ayrı ayrı alt başlıklar altında verilmelidir.

3.19.1. Sonuç

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, olabildiğince kısa, genel ve anlaşılır bir biçimde yazılmalıdır. Sonuç bölümünün, bulguların bir özeti ya da kısa bir tekrarı olmadığı, bulgulara

ilişkin araştırmacının alt amaçları doğrultusunda ulaştığı yargısı olduğu bilinmelidir. Sonuçlar, okumayı kolaylaştırması açısından alt amaçlara uygun olarak yazılabilir ve sonuç bölümünü yazarken, öneriler için bir temel oluşturacağı da unutulmamalıdır.

3.19.2. Öneriler

Sunulacak öneriler araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak spesifik bir biçimde yazılmalıdır. Ayrıca araştırmacı “Bu araştırmayı tekrar yapmak isterseniz nelere dikkat ederiniz ve farklı olarak nasıl yapardınız?” sorusuna cevap olacak bilgileri de vermelidir. Sonuçlara dayanmayan, araştırmadan çıkartılması mümkün olmayan, diğer bir deyişle çok genel öneriler yazılmamalıdır. Öneriler çalışmanın muhtemel paydaşlarına (kurumlara, benzer konularda çalışma yapacak araştırmacılara, uygulayıcılara vb.) yönelik olmalıdır. Araştırmadaki sınırlılıklar göz önünde bulundurularak sonraki çalışmalar için yararlı olacağı düşünülen eksikliklerin giderilmesine ve ele alınan problemin çözümüne ilişkin önerilere yer verilmelidir. Önerinin sonuçları nasıl farklılaştırması beklendiği de belirtilmelidir.

3.20. Kaynaklar

Kaynaklar bölümünde, tezde yararlanılan tüm kaynaklar yazar soyadı gözetilerek, alfabetik olarak verilmelidir. Tez metni içinde atıfta bulunulan tüm kaynakları içermelidir. Tez metni içinde atıfta bulunulmayan kaynaklar verilmemelidir. Kaynak yazımında ücretsiz erişim hakkı bulunan “**Mendeley Programı**” kullanılmalıdır. Mendeley Programı ile ilgili detaylı bilgi, kullanım kılavuzu, videolar, örnekler vb. için www.mendeley.com sitesi ziyaret edilebilir. Üniversitemizin Mendeley eğitimi için <https://www.erbakan.edu.tr/neulive/sayfa/9503> linkine tıklayınız.

Kaynaklar dizini 10 punto, 1 satır aralığı ile yazılmalıdır. Her bir kaynağın başlangıcı metin bloğu sol kenara dayalı diğer satırları 0.5 cm içeriden başlatılmalıdır. Her kaynaktan sonra 6 nk aralık bırakılmalıdır.

Metin içi atıf ve kaynaklar listesinde kaynak gösterimleri, “Amerikan Psikoloji Birliğinin Yayın Kılavuzunun (Publication Manual of the American Psychological Association, APA)” yayımlanan **en son sürümü (APA Style)** dikkate alınarak yapılmalıdır. APA Kaynakça örnekleri linkte mevcuttur (<https://www.erbakan.edu.tr/storage/images/department/saglikbilimlerienstitusu/03%20NE%C3%9C%20SBE%20APA%20KAYNAK%C3%87A%20YAZIMI%20%C3%96RNEK.pdf>).

3.21. Ekler

Araştırmanın niteliğine uygun olarak metnin içinde verildiğinde akışı bozacağı düşünülen ölçme araçları, ayrıntılı analiz çıktıları, yönetmelik, izin belgesi, vb. ek olarak verilmelidir. Eğer nitel metodoloji takip ediliyor ise onam formu da verilmelidir. Eklerin her biri ayrı bir sayfada olmalı ve aşağıdaki gibi numaralandırma ile sistematik bir biçimde verilmelidir.

8.1. Tez İçin Gerekli İzin ve Onamlar

8.1.1. Etik kurul kararı

8.1.2. Onam formu

8.1.3. Kurum izinleri

8.2. Diğer Ekler (ölçekler vs)

8.2.1.

8.2.2.

8.2.3.